

Romu atspoguļojums Latvijas medijos: rezultātu apkopojums

Sigita Zankovska-Odiņa
Latvijas Cilvēktiesību centrs
2015. gada 15. maijs
sigita@humanrights.org.lv

Īpašs paldies Jekaterinai Kirjuhinaī un Dainim Krauklim!

Monitoringa mērķis:

Apzināt, kāds ir romu atspoguļojums Latvijas medijos, uzmanību pievēršot:

- tēmām;
- pozitīvās prakses piemēriem;
- viedokļu paudējiem;
- apzīmējumiem;
- virsrakstiem un vizuālajiem attēliem;
- sabiedrības viedoklim.

Kas, kur un kad?

Kas? Raksti, ziņas, publikācijas, TV un radio sižeti, kuros atspoguļota informācija par romu kopienu Latvijā.

Kur? Nacionālie un reģionālie laikraksti, interneta ziņu portāli, TV un radio latviešu un krievu valodā.

Kad? 2013. un 2014. gads.

Paldies ziņu aģentūras LETA mediju monitoringam!

Analīze skaitļos

Avots	2013. gads	2014. gads
Raksti, ziņas, publikācijas	80	78
TV sižeti	14	18
Radio sižeti	18	10

Aktuālākās tēmas

- **Romu izglītības jautājumi:**
  - tiesībsarga priekšlikums slēgt romu klases;
  - diskusiju cikls Latvijas reģionos;
  - zemais izglītības līmenis kā cēlonis sociālajām problēmām.
- **Priekšlikums veidot īpašus romu ciematus.**
- **Romu mediatoru prakses ieviešana Latvijas reģionos.**

Romi kā likumpārkāpēji

Trīs romi Ventspilī apl (43)

www.DELFI.lv | 11. novembris 2013 12:49

Жуть и смрад: цыгане выкидывают в мусорники внутренности овец

В итоге местные жители боятся цыган, никто не хочет с ними конфликтовать – себе и чувствуя свою безнаказанность, любители овчинки продолжают свозить отходы в так уже несколько лет.

Avots: <http://tv5.skaties.lv/zhut-i-smrad-tsyigane-vyikidyivayut-v-musomiki-vn>

Foto: PantherMedia/Scanpix

Ventspilī par kāda sirmgalvja aplaupīšanu aizturēti trīs romu tautības jaunieši, kuri jau iepriekš nonākuši policijas redzeslokā, portālu "Delfi" informēja policijā.

Policija brīdina par diviem romu tautības krāpniekiem

dārglietas. Policijai ir zināms, ka konkrētie krāpnieki ir romu tautības liela auguma vīrietis un vidēja auguma sieviete, kas savā starpā runā svešvalodā, bet upurus uzrunā krievu valodā ar akcentu. Krāpnieki

pārvietojas zilās krāsas automašīnā.

Avots: <http://nra.lv/latvija/riga/120568-poli>

Valmierā policija pieķer divus romu tautības vīriešus - pagrīdes motorzāģu tirgoņus (37)

BNS | 25. marts 2015 15:41

Follow @delfi_lv 62.5K followers

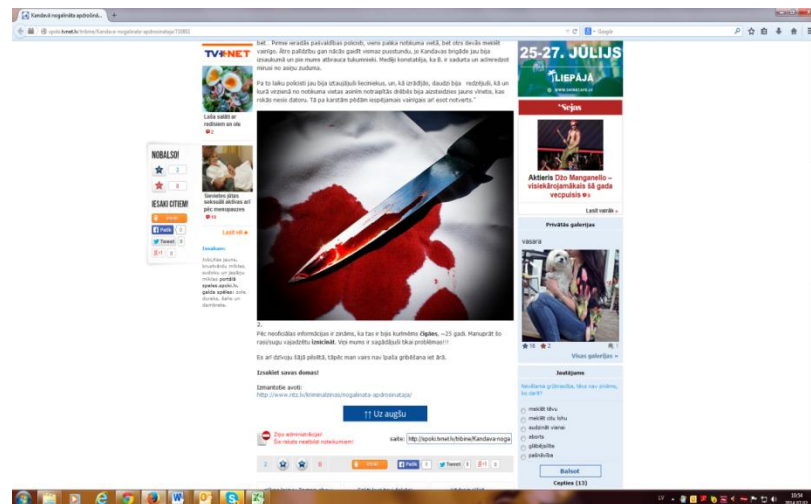
Foto: RIA Novosti/Scanpix

Valmierā, Limbažu ielā, garāžu kooperatīvā pieķerti divi romu tautības vīrieši, kuri tirgojās ar motorzāģiem bez attiecīgas atļaujas, pastāstīja Valsts policijas Vidzemes reģiona pārvaldes pārstāve Sintija Virse.

Vai mediji reaģē?

○ ***Spoki.lv raksts „Kandavā nogalināta apdrošinātāja”***

*„pēc neoficiālas informācijas ir zināms, ka tas ir bijis kurlmēms **čigāns**, ~ 25 gadi. Manuprāt, šo rasi/ sugu vajadzētu **iznīcināt**. Viņi mums ir sagādājuši tikai problēmas!!!”.*

Individualizēti stāsti

Foto: Kristaps Kains, Dienasmediji

Romu tautai nav vidusceļa #60

Autors: Kristīna Pušņova, Diena, 2013. gada 14. oktobris 07:00

CITA PASAULE

Čigānu lāsta spēks – mistika vai realitāte?

Šis raksts ir īpašs. Pirmkārt, tāpēc, ka raksta autors ir roms Dainis Krauklis, kurš piekrita uzrunāt savu tautiešus, uzaicinot viņus uz atklātu sarunu. Otrkārt, sarunas temats – tiks runāts par to, kā Dainis pats saka, par ko parasti klusē, par ko kļūst nostāsti un leģendas, no kā baidās gan lieli, gan mazi. Runa būs par romu lāstu spēku, par šīs tautas mistiskajām spējām.

Iebās ikdienā nāk talkā skolotāja palidze Dana Didžus. Pedagoģi romu palidzēt, šādēi zināšanu liklocos ievada Dana. FOTO: AGNĀS SAMCOVA

niem kaklā

tība – potenciālajiem darbiniekiem
 Ists aģentūras Jelgavas filiālē

VISVAIRĀK – ILGSTOŠO BEZDARBINIEKU

NVA Jelgavas filiālē reģistrēti 72 romu tautības bezdarbnieki, no tiem profesionālā izglītība uzrādīta vienam, vispārējā vidējā – četriem, pamatizglītība – 11, zemāka par pamatizglītību – 39, izglītības līmenis nav minējusi 17.

• 40 ir ilgstošie bezdarbnieki, 24 bez oficiālas darbavietas ir līdz pusgadam, astoņi – no pusgada līdz gadam.

• Jelgavā reģistrēti pieci romu tautības bezdarbnieki vecumā līdz 24 gadiem, 15 – vecumā no 25 līdz 34 gadiem, 19 – vecumā no 35 līdz 44.

Latvijas faili

Čigāni Latvijā
 43 min, pievienots 6 apr 2013

LASTI VAIRĀK

Latvija faili. Čigāni Latvijā. Jau 500 gadu čigāni dzīvo mums blakus. Par viņiem kļūst nostāsti, kā par prasmīgiem apvārdotājiem un zīlniekiem, tomēr viņu kultūra un tradīcijas fascinē ikvienu.

Kas runā?

- Pārsvarā valsts un pašvaldības iestāžu pārstāvji;
- NVO eksperti, kuri strādā ar romu jautājumiem;
- Divu romu organizāciju vadītāji;
- Reģionālajos medijos arī romu mediatori un reģionos dzīvojošie kopienas pārstāvji.

Čigāni vai romi?

Kāpēc agrāk teica "čigāni", bet tagad jāsaka "romi"?

Normunds Rudēvičs: ""Romī" ir mūsu tautas starptautiskais nosaukums. Vēsturiski Latvijā čigāni nav tikuši diskriminēti, izņemot nacistu okupācijas laiku, kad mūsu tauta stipri cīnījās holokaustā.

Par vārdu "čigāns" Latvijā neapvainojas, šo vārdu lietoja arī mans tēvs dzejnieks Kārlis Rudēvičs. Bet pašī mēs satiekoties nesaucam sevi par čigāniem, bet noskaidrojam – esi roms vai neesi. Vārda "čigāna" variācijas ir lamuvārds, piemēram, Balkānu reģionā. Tāpēc, kopš Latvija ir Eiropas Savienībā, arī pie mums vairāk tiek lieto vārdu "romi"."

Deniss Kretalovs: "Pētnieki lieto politkorekto "Romā", kā tauta sevi pati dēvē starptautiski. Ja nav negatīva konteksta, var teikt arī "čigāni"."

Arājs 27.02.2014, 04:37 | [Ziņot redakcijai](#)

Nu re, nav nemaz tik grūti čigānus saukt par čigāniem, kā tas izsenis darīts. Vienbrīd bij parādījušies kādi tur mistiski romi.

uzspēlēšu! 26.03.2015 05:22

ja tie ir čigāni tad nav ko te pļeterēt par kaut kādiem ROMIEM!ČIGĀNS
IR UN PALIEK ČIGĀNS !BASTA!

👍 14   🗨️ 0   ⓘ Ziņo redaktoram!

↩️ Atbildēt

„Čigānu biedrība mums ir Rīgā. Lai gan etnisko jautājumu speciālisti mums saka, ka principā šis te vārds mums esot mazliet tāds tā kā ar negatīvu nokrāsu un tāpēc pareizi būtu čigānus dēvēt par romiem. Nu jebkurā gadījumā vai nu čigāni vai romi, bet interesants stāsts ir par to, kā viņi pašī domā, kā viņus vajadzētu saukt un kā viņiem dzīvot.”

Kā apzīmē?

Šo atziņu apstiprina arī Mareks Ignats, kurš vairākās Kurzemes luterāņu draudzēs kalpo par mācītāju un strādā arī Talsu pamatskolā, mācot kristīgo mācību un vadot interešu izglītības pulciņu ģitārspēlē.

«Novērtējot bērnu un vecāku uzticību, nevaru darbu pamest, lai arī alga nav nekāda lielā,» atzīst Dana Didžus, romu sieviete ar augstāko izglītību un pastāvīgu darbavietu. «Mūsējie reti kurš

Kad čigānu tautības maģistrs ar četrām augstākajām izglītībām Dainis Krauklis sāka strādāt Ventspilī, viņam sākumā piedāvāja istabiņu kopmītnēs. Liels bija viņa pārsteigums, kad komendante atteica viņa istabu, jo esot izdibinājusi, ka viņš ir čigāns, tāpēc viņam vispirms esot jāaptaujā citu istabiņu iemītnieki, vai viņi būšot ar mieru, ka viņiem kaimiņos dzīvo čigāns.

Ko vēsta virsraksti?

Цыганских детей поместят в инкубатор 2

Вторник, 10 дек 2013, 13:25 [Распечатать страницу](#)

Названия некоторых «новомодных» проектов не перестают удивлять. И не только людей, так сказать, не искусенных. Но и привычную ко всему прессу, и не менее поднаторевших в евроканцелярских оборотах чиновников.

На этот раз депутатам одного из партнеров в проекте «Инкубатор национальности».

Жуть и смрад: цыгане выкидывают в мусорники внутренности овец

11.06.14

На протяжении нескольких лет жители домов на лекрестке улиц Гайленю и Яунциема гатве нуждены терпеть смрад. Рой мух над мусорными контейнерами вьется не случайно – среди различных отходов местных жителей в черных мешках часто ют и разлагаются кишки овец. Кто их сюда брасывает и законно ли это, выяснял «Криминал+» телеканале ТВ5.

2013. GADA 19.
SEPTEMBRĪ

IZDRUKAS VERSIJA

Pauls Bankovskis: Eita čigānos, eita nēģeros

Ольга Петрова, Криминал+

„Iļģuciema cietumā romu tautības ieslodzītās mācīsies cilvēcīgas saskarsmes iemaņas”

Kā ar bildēm?

Valmierā atklās Resursu centru čigānu bērniem (8)

31. oktobris 2014 18:36

Valmierā piektdien, 31.oktobrī, tiks atklāts Resursu centrs romu bērniem un jauniešiem, informēja Valmieras pašvaldības pārstāve Laura Moča.

Čigānu lāsta spēks – mistika vai realitāte? (67)

14. septembris 2013 06:15

Muzikanti, dancotāji, klejotāji, zirgu pazinēji, brīvie dabas bērni, viltnieki, blēži, savu īpašo tradīciju piekopēji, pārdabisko lietu pārzinēji, zilētāji, pestelotāji – tāds ir cauri gadsimtiem un pasaules valstīm izveidojies priekšstats par romiem jeb, kā ierastāk teikt, čigāniem. Tauta, uz kuru no laiku laikiem raugās ar aizdomām, kura visas pasaules valstīs ir tik pazīstama un atšķirīga, ka reizē izsauc gan noliegumu, gan zīnkāri.

Čigāniem Latvijā vēlas veidot īpašus darba ciematus (35)

09 decembris 2013 10:23

Starptautiskās Romu apvienības augstākais komisārs, Latvijas Čigānu biedrības priekšsēdētājs Normunds Rudevičs ar domubiedriem iecerējuši Latvijā veidot romu darba ciematus.

Pēdējos gados romu tautības cilvēku skaits Latvijā ir samazinājies.

Kā ar bildēm?

ČIGĀNU APVIENOŠANAI UN SOCIALIZĒŠANAI
DARBOSIES MEDIATORI

Kā ar bildēm?

Biedrība: romi ir viena no visvairāk diskriminācijai pakļautajām grupām Latvijā

RAKSTS GALERĻĀ KOMENTĀRI (73) LIELĀKS | MAZĀKS SAZIŅI

POPULĀRĀKIE RAKSTI >>

Ar ko bēgļu bērns labāks par latviešu? Bēgļi Latvijā saņem 7 reizes lielāku summu

Foto: RIA Novosti/Scanpix

BNS
2014. gada 8. aprīlī 13:05
Follow @tvnet_portals 42.9K followers

Dienvidkoreja:

Ko domā sabiedrība?

- Cik tuviem kontaktiem esam ar mieru?
  - 3.8% tuvai radniecībai, laulībai;
  - 6.5% - kā ar tuvu draugu;
  - 19.5% - kā kaimiņu;
  - 5.7% - kā ar darba kolēģi;
  - 43.8% - kā ar valsts pastāvīgo iedzīvotāju;
  - 9.8% - kā ar tūristu;
  - 10.2% uzskata, ka romus nedrīkst ielaist valstī
  - 0.7% uz jautājumu nespēja atbildēt.

Avots: Rīgas iedzīvotāju aptauja (2014)

Kā ar komentāriem?

- [antičigāns](#) 19.07.2014, 18:02

Nevajadzētu gan tiem [džauriem](#) nekādu [atbalstu](#), viņi jau tā visur kā sērga.

- [neroms](#) 19.07.2013 20:39

"...uzbūvēt vairākus čigānu ciematus, kuros šīs nācijas pārstāvji varētu dzīvot un sekmīgi

- Jelgavnieks 19.07.2013 21:09

[neroms](#) 19.07.2013 20:39

"...uzbūvēt vairākus čigānu ciematus, kuros šīs nācijas pārstāvji varētu dzīvot un sekmīgi integrēties sabiedrībā..." - pārsmejās.

1. NEKAD neesmu redzējis NEVIENU strādājošu čigānu

=====

Pilnīgas muļķības tu stāsti. Jelgavā ir čigānu diaspora un daudzi strādā. Vai to dara visi, to gan nezinu, [šķiet ka nē](#).

[susis](#) 16.09.2013 23:21

Šis raksts ir [pārkopēts no žurnāla "Patiesā dzīve"](#). Raksts labs, parāda kā sakārtotas lietas ap kurām runā, bet nebija skaidrības. Raksta autors - inteligents cilvēks, patiesi izcili izglītots, varētu ne tikai [romji](#), bet arī latvieši un krievi ņemt par piemēru! Noriet tautību ir vienkārši.. Bet būt izciliem, pierādīt sevi, tas jau ir līmenis. Raksta autoram izdevās! Paldies!

- **Vārds**

Čigāns [manim](#) iemācīja
, Savu gudru padomiņ',-
Pa tirgiem zirgus mīt,
Pa krūmiem jērus zagti!

ānu

onkrētā vietā, ja nu vienīgi tur var

votājiem. Kopā ar to vājprātīgo mežoņu

Paldies!

Vai var bez
stereotipiem?

В Латвии создадут трудовые
поселки для цыган (91)

rus.DELFI.lv | 9. декабря 2013, 08:26

Follow @rusdelfi_lv 3,621 follower

Foto: DELFI Reporter